

מקובלים בלי קבלות

למרות שניב הדר הוא דתי לגמרי, הוא מודה בפה מלא בכך שרבים מהאנשים שמחזיקים בתואר המשתלם "מקובלים" הם שרלטנים תאבי בצע. באגודה מיוחדת שהקים הוא חושף את המתחזים, ובהרצאות שהוא מעביר מדגים הדר איך אפשר, עם קצת אינטואיציה בריאה, ליצור רושם מיסטי למהדרין

שרי מקובר

צילום: אדי ישראל

רגע השיא בהרצאה על כוחות על־טבעיים היה כשניב הדר, המנחה, מומחה לפארפסיכולוגיה, הזמין את אחת הצופות לקדמת הבמה. נציגת הקהל, רוטטת מהתרגי שות, התבקשה לגרס איאלו פרטים על חייה. "יש לי ארבעה ילדים" – היא אמרה – "ואחד מהם לא גר בישרי אל".

הדר עצם עיניו בכוונה גדולה, עטה על פניו הכעקה מסתורית והודיע לגברת: "יש לך שני ילדים רעים ושני ילדים שמינים. אחד ממצמק בעין שמאל, אחד גר באר צות חברית. הראשון הוא ילד טוב ירושלים, השני הוא שוכב גרול".

"נכון", הודיעה הצופה וספקה כפויה. ואז, בשיאה של הדרמה הגרולת, שניות לפני שהדר הוכתר בתואר המשתלם "המקובל של השנה", נשא הדר את ידו ואמר בפשטות: "חבר'ה, הכל אחיות עיניים".

לא חייבים לקלוט בול

– איך נעשית את זה?

"כל פסיכולוג בגרוש יודע שאמהות אוהבות לחלק את הילדים לקבוצות על פי תכונותיהם. האשה אמרה שיש לה ארבעה ילדים, ואני יודע שארבע הוא מספר שמתחלק לשניים, בפרט כשמדובר בילדים. אני משער שיש בוודאי שניים פחות חכמים, ושניים יותר, שניים פחות שמינים, ושניים יותר – חלוקה מאוד כללית ומאוד נפוצה".

– מאיפה לקחת את המצמק, הוצלארי, ילד טוב וירושלים והיילח השייב?

"בעולם יש 70 אחוז ממנו חמוס במשקפיים, סביר להניח שלפחות לילד אחד יש בעיית עיניים קטנה. אני לא לוקח סיכון, ומדבר על משהו מייצג – מצמוץ. המקור כל לא חייב, הרי, לקלוט בול. עוד יותר סביר שאחד לפחות מבין הילדים הוא שוכב, ואחד הוא ילד טוב ירושי לים. כל צורת התנהגות, כמעט, מתאימה לאחת משתי ההגדרות הללו: שוכב וילד טוב ירושלים.

"הוצלארץ קל אפילו יותר. לאשה יש מבטא אנגלי סכסי מובהק, והיא הודיעה לי כפירוש שאחד מהבנים שלה לא גר בישראל. מי שמבחין בסוגי המבטאים של הספה האנגלית ויכל לרייק בארץ המוצא, שאלוה, סבור

ניב הדר מדגים טריק בסטייל קבלי. התוצאות של הקשבה לעצות ממוכרות יכולות להיות נזקים אדירים

"טכניקה נוספת היא שיטת הנבואה הכללית. המתקיים מספרים לבאים אליהם שבעוד זמן קצר הם יפגשו מישהו חשוב, שרוב מה בלתי רגיל יתרחש בחייהם בקרוב מאוד, והרי החיים מורכבים ממארעות שונים ובלתי צפויים, וכאשר מתרחש האירוע הראשון יוצא הדופן בהיו של האיש, מיד הוא אומר לעצמו שהמקובל התכוון לזה. זה יכול להיות גם אירוע קטן, כמו נפילה במדרגות.

"רוב המקובלים נוטים להתמקד בילדים. הם יאמרו שיש בעיה עם אחד הילדים. הקביעה הזו מצליחה כשבי עים אחוז לפחות, כי לרוב ההורים יש בעיה, קלה או מורכבת, עם אחד מילדיהם. יש מקובלים שאומרים לבאים אליהם: 'יש לך צלקת ברגל ימין'. לכל אחד, כמעט, יש איזה סימן קטן על רגל ימין וגם על רגל שמאל. רגליים הם האיבר הכי פגיע. גם אם ימצא סימן קטן ברגל שמאל, מיד האיש יאמין שזוהי הצלקת שהמי קובל התכוון אליה, ומבחינתו, הוא שוב קלע בול. הכל, בעצם, מבוסס על אינטואיציה בריאה וחושים חדים".

ויש, כמובן, שיטות פשוטות יותר. מקובלים רבים משתמשים, למשל, בשפת דיבור בלתי ברורה, או בשיטת התנופה. הם מציינים תכונות אפי כלליות, חור ביות, באופיו של השואל בעצתם. אנשים תמיד נוטים לייחס לעצמם תכונות טובות, ואם הם מקבלים לגיטימי ציה מהמקובל – חזקה עליהם שיאמינו לו מיד.

– מה קורה אם המקובל ממש טועה, למושל קרוב על אדם פוזו ואימפולסיבי שהוא מושב?

"בכל אדם, המגושם והפזוז ביותר, מסתתרת איז עדינות, וכשהיא מקבלת את הלגיטימציה מהמקובל, מיד האדם מאמץ אותה ברצון ונוכח בדוגמאות הכי נודות שמוכיחות אותה".

– ואם אמא לבן לא יוצלה בפגשת עם המקובל ושומעת ממנו שהיא התברבה בכן מליה המעולות?

"לשם כך קיימת אומנות הסיוג. המקובלים אומרים: 'הכם בדרך כלל', 'מוצלה לרוב', 'לפעמים יש חריגות'. זה דומה לתחושת האסטרולוגית, שקובעת שבני מול רגים הם מאוד מוכשרים, 'רוץ מאלה שיש להם אופק במזל אחר, ולכן הם יהיו בדיוק ההיפך'. המקובל נוהר מלקבוע קביעות נדרפות וחד־משמעיות, אלא נותן איני פורמציה גמישה".

– יוכל להיות שהאמונה במקובל בשלעצמה, גם אם איננה מוצדקת, יכולה לשפר את מצבו של המאמץ?

"זהו אחד האלמנטים העיקריים שעליהם מתבססים המקובלים המתחזים, בפרט אלו שעוסקים בריפוי. כשהמקובל קובע בביתו: 'מחד תרגיש הקלה בכאבי היר' – זה עובד. כשאדם מאמין שמשוה טוב יקרה לו, זה אכן קורה. מצד שני, קרה שאשה בהריון עם תאומים הגיעה אל המקובל וסיפרה לו שהיא סובלת מסיבוכים קשים. המקובל אמר לה: 'ההריון חוז יסתיים רע, אבל אל תדאגי. את תזכי להיכנס להריון שוב במהירות רבה'. הריון כזה, יש לו כל הסיכויים להסתיים בהפלה".

"רב מסוים שלה אותי למקובל", מספרת אשה שפנתה לעזרתה של האגודה 'הגעתי, שילמתי 260 שקלים והתחלנו לדבר. בתחלה השיחה היתה ירידותית. המקור כל תיאור לי אנשים שהיים בסביבתי באופן די כללי. הוא השתמש בתארים כמו שמן, קיחה, סמכותי ועוד. ואז הוא עבר לדבר על הורי. הוא תאר אותם בצורה כליכך שלי לית, פשוט הודיעתי מצורת ההתבטאות שלו. הוא שאל אותי כל הזמן אם אני רואה את האור שיש לו בפנים. 'גם לך יש אור בפנים', הוא אמר לי, וסגר את החלון כדי שאראה את האור. אחד כך הוא הניח את ידו על ראשי לכריכה, אבל נמלטתי מהחוד".

"אל תאמינו למוכחי האשליות", מסכם הדר. "הדרכים המקובלות לפתרון בעיות הן אולי איטיות יותר, ולפעמיים גם מאכזבות, אבל הן בטוחות יותר".

אמיתות למחצה וצלקות ברגליים

– מהם התרגילים הבולטים בעבודתם של המתחזי זיב?

"לרוב, ה'מקובל' מבקש לדעת את שמו של הבא אליו, את הלידה שלו, מספר הילדים ומקום המגורים. על פי הפתיח הזה הוא יכול ללמוד הרבה מאוד על האיש. המקובל מעבד את הנתונים עם עוד כמה פרטים, תכר נמנעה מניתוח, ומצבה הרפואי הסתכך כליכך, שבסוף נאלצו לכצע את הניתוח בשתי האוזניים, משום שהמהלה עברה גם לאוזן ימין. במקרה אחר אדם שהציג עצמו כמקובל טיפל בילד היפראקטיבי בסדרה של השבעות ולחשים, תמורת אלפי שקלים. בסופו של דבר, לא רק שלא חל שיפור במצבו של הילד, אלא שהוא החל לסבול מהרדות ופחדים מההשבעות והלחי שים שנערכו לו.

"מקובלים אמיתיים הם תלמידי חכמים שלמדו תורה כמשך שנים רבות, עבדו על המידות האישיות שלהם, תיקנו את עצמם ולאחר מכן התחילו ללמוד מפי צדיקים וגרולים מהם. שרלטן הוא מקובל שצץ משום מקום, בלי עבר, בלי רקע תורני. אלו אנשים שיום אחד הם טרקטור ריסטים עם כיפה קטנה שלא מכירים צורת אות, ויום אחר הם יושבים בקיסון השוך, ממלמלים משפטים בלתי ברורים וגונים עבוד התענוג המפוקפק מאות שקלים. אנשים שהמתינו לשיחה עם המקובל כמשך ימים ארוך כים, לא יוותרו על התור המיוחל גם אם הפגישה כרוכה בתשלום. לפעמים הם מבטיחים לפונה אליהם שהכסף מועבר כולו לתרומות. מקובל אמיתי לא דורש שום שטר עבור עזרתו. לכל היותר יתרום הנעור מיומנותו כסף לצדקה".

"חבר שלי הלך למקובלת אחת ביפו, וקיבל ממנה חוות דעת שהיתה, לדבריו, העתק מדויק של נשמתו. הלכתי אליה והתברר שהיא נותנת את חוות הדעת הזו לכל מי שבא אליה. היא אמרה לי: 'חיברתי סקסט נליכך כללי ונליכך מסויג, שכל אדם יוכל להגיד, 'וואלה, זה מחש אני'".